מח אבגדה מיי' פ"ד

סמג עשין קמ: ממ ו מיי פייו מהלי מרומות הלכה א סמג

לאוין רכד טור י״ד סימן

-635

שנה: ג ז מיי' פ״א מהל' מעשר הלכה ד: גא ח מיי' פ״ד מהלכות בכורים הלכה ד:

גב ט מיי פי״ן מהלי

מעשה קרבנות הלכה ו: גג י מיי׳ פ״ד מהלכות בכורים הלכה ד:

בד כ מיי׳ שם הלכה ח:

מוסף תוספות

. א. וטעמא דר' אלעזו

בז עזריה משום דבכ"ד

בן כוויח משום רבכי מקומות נקראו הכהנים לויים וזה אחד מהם. ר״ן.

לר"ע דיין שיקנסום ליתן גם לאחרים עמהם, תום' יבמות

לאווים עבורם. נווס יכנווע פו: ד״ה מר. ג. ומפריש באותה תרומה, תרומה ומעשר מיניה וביה. רמנ״ן.

. T. דתני ביבמות, תרומה

לכהן ומעשר ראשון ללוי

דברי ר' מאיר. לשנ"ל. ה. נ"א: אי מיתכשרא בלא בלילה האי נמי יש לו להביא הכל בכלי אחד,

רהא חדא מנחה נדר, דבהכי

ניחא ליה, והוי קרבן מהודר טפי כד מייתי ליה בכלי אחד וגר׳. למכ״ן, 1. עיין נשיטמ״ק מה שכתנ נדעת

רשנ"ס.

רבינו גרשום

דמביא וקורא: מאי טעמא

דר' מאיר באילן אחד.
דר' מאיר באילן אחד.
דאמר ואינו קורא אי ס"ל
דהמר ואינו קורא אי ס"ל
קרקע למה אינו קורא ואי
לא קנה קרקע אמאי מביא:
ומאי טעמא דרבנן בשני

. אילנות. אי קנה קרקע אמאי אינו קורא ואי לא קנה קרקע

אמאי מביא, אמר רבה. מאי קושיא כלומר אמאי לא אמרי' בהם טעם דלמא לר'

מאיר באילן אחד מספקא ליה אי קנה קרקע אי לאו ליה אי קנה קרקע אי לאו ומש״ה מייתי ולא קרי. וכן הכי נמי לרבנן בב׳ אילנות: ומי מספקא ליה. לר׳ מאיר

. אי קנה קרקע: והא קתני

לפי וכו׳ אימא שמא וכו׳.

יל א מצי למיקרי מספיקא מן האדמה אשר נתתה לי ה':

האדמה אשר נתתה לי ה': ואמאי מביא מספיקא והאיכא למיחש דלמא לא

קנה הקרקע ולאו בכורים

קבה הקוקב דאה בכודם נינהו וקא מעייל חולין לעזרה. וקיימא לן דאין מביאין חולין לעזרה: ומשני דמקדיש להו.

לפירות דהוי קדשים והדר מעייל להו: והא בעי

טב ייייה בכל לבכורים למיכלינהו. כהן והקדש לא מצי כהן למיכל

והקדש לא מצי כהן למיכל דסתם הקדש לבדק הבית הוא: ומשני דפריק להו.

והדר

למיכלינהו: ודלמא לאו

בכורים נינהו וקא מפיק להו

בכורים נינוד דקא מפיקידה מתרומה ומעשר. דלא קא יהיב מינייהו תרומה [ומעשר] ומשני ל) דמפרי׳

מע״ש דדידיה הוא. דמש״ר מצי יהיב ליה לכהן, אלא מעשר ראשון דלוי הוא וללוי לא מצי יהיב ליה ושום דכבר בכורים הוא

ולא מצי למיכל בכורים כי

אם כהז: ומשני דיהיב ליה אם כחן המשני דיחב לחו לכהן כדר' אלעזר וכו': וליחוש דלמא קנה קרקע וביכורים גמורין נינהו ובעי

:קריאה ואמאי אינו קורא ומשני קרייה לא מעכבא.

משני קורות לא מעכבא: ראע"ג דלא קרא לא מעכבא: ולא והאמר ר'

המביא

מצי

מהלי בכורים הלכה

EX:

מאי מעמא דר"מ באילן אחד ומ"מ דרבנן

בשני אילנות אמר לו דבר שהראשונים לא

אמרו בו מעם תשאלני בבית המדרש כדי

לביישני אמר רבה מאי קושיא דלמא ר"מ

באילן אחד ספוקי מספקא ליה ורבנן יבשני

אילנות ספוקי מספקא להו ומי מספקא ליה

והא קתני לפי שלא קנה קרקע דברי ר"מ אימא שמא לא קנה קרקע וליחוש דדלמא

לאו ביכורים נינהו יוקא מעייל חולין לעזרה

במקדיש להו והא בעי מיכלינהו בפריק

להו ודלמא לאו בכורים נינהו וקא מפקע להו

מתרומה ומעשר ידמפריש להו בשלמא

תרומה גדולה יהיב לה לכהז מעשר שני גמי

יהיב ליה לכהן מעשר עני גמי יהיב ליה לכהן

עני אלא מעשר ראשון דלוי הוא למאן יהיב

ליה הדיהיב ליה לכהן כר"א בן עזריה סרתניא

יתרומה גדולה לכהן מעשר ראשון ללוי דברי

רבי עקיבא רבי אלעזר בן עזריה אומר

ימעשר ראשון (4) אף לכהן ודלמא בכורים נינהו

ובעו קרייה יקרייה לא מעכבת ולא יוהאמר

ר' זירא "כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת

בו ושאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו

ידעביד להו יוםי בר חנינא דאמר כצרן 'דעביד להו

ושגרן ביד שליח ומת שליח בדרך מביא

ואינו קורא מאי מעמא דכתיב יולקחת והבאת

לדלמא לאו בכורים נינהו וקא מעייל חולין לעזרה. בכל מקום וכן בפרק הזרוע (חולין דף קל: ושם ד״ה אי) גבי חזה ושוק דקאמר

בכורים כי מקדיש להו לדמי לא מיחזי חולין בעזרה אלא כשאר הקדש שדרך להביא הקדש בעזרה כדאמר (תמיד כט. מדות פ"ג מ"ח) גפן של זהב היתה שם שכל מי שמחנדב גרגיר מביא ותולה בה שאינו עושה בכורים ש אלא הגשה אלל המזבח לרבנן ואפי׳ לראב״י דמלריך תנופה אין הוכחה כל כך מתנופה שלשם בכורים מביאן ואפי׳ בקריאת הפסוקים אין הוכחה כל כך אלא הוי כקורא בתורה הואיל ואינו עושה בגוף הפירות כלום: תרובות לכהן ומעשר ראשון דאוי דברי רבי עקיבא. ודלא כפ״ה דפירש דפליגי בתר דקנסינהו עזרא אלא מדאורייתא פליגי כדאמר ביש מותרות (יבמות דף פו:) דמפיק טעמא מקראי והוי לר"ע דוקא ללוי ולרבי אלעזר אף לכהן א אבל בתר קנסא הוי לר״ע אף לכהן ב ולרבי אלעזר בן עזריה דוקא לכהן וה״מ לשנויי הכא אפילו כר"ע ובתר קנסא אי נמי שיפריש עליה ממקום אחר על תנאי שאם אינן בכורים יהו פירות הללו מעשר ואם הם בכורים יהא מעשר של אלו בלפונם או בדרומם ג ומעשר עני שלהם יהיב ללוי עני ואם מעשר שני יעלה ויאכל בירושלים ובחד מהנך שנויי לריך לשנויי אליבא דר"מ דמאי טעמא באילן אחד מביא ואינו קורא דלדידיה ליכא למימר כר' אלעזר בן עזריה דבהדיא פליג עלה ביש מותרות (שם.) ד: בל הראוי לבילה בו'. עיקר מלחל בפ׳ המנחות והנסכים (מנחות דף קג: ושם) גבי הרי עלי ס"א כדפירש החונטרם וא"ת ומאי פריך התם וכי לא בלל מאי הוי והתנן אם לא בלל כשר נהי דבלילה לא מעכבא מ"מ לכתחלה מצוה לבלול וטוב שיביאו בשני כלים דיכול להביא בין בכלי אחד בין בשני כלים כמו שירצה כיון דנדר סתם דדוקא כי אמר הרי עלי שני עשרונים להביא בכלי אחד תנן התם (דף קב: ע"ש) דאם הביא בשני כלים פסול ואומר ר"י דהך דס"ח קחי אהך דקתני רישא מתנדב אדם מנחה ששים עשרון ומביא בכלי אחד ואם אמר הרי עלי ס"א כלומר מנחה של ס"א דהשתא לריך להביא בכלי אחד דכיון דאמר מנחה לקרבן גדול קא מכוין ה: דעביד להו כר' יוםי בר חנינא. פי׳ שלא עשה לקיחה והכאה כאחד וא"ת ומי דחקו לומר דעביד כר' יוסי בר חנינא

שליח ומת שליח שליח ומת שליח ומת שליח בדרך

לימא דעביד כמתני׳ ששיגרם לגמרי ביד שליח כדתנן במסכת

בכורים (פ״א מ״ה) דשליח מביא ואינו קורא ויש לומר דהכים קאמר

ר"מ מביא ואינו קורא משמע שמביא הוא בעלמו ולא

מאי טעמא דר"מ באילן אחד. כיון דאינו קורא משום דכתיבי אשר תביא מארלך למה מביא הא מהבאה נמי ממעט ליה קרא: מספקא להו. אי קנה קרקע מן הדין או לא והאי דאמרי לא קנה קרקע היינו משום דיד המוכר על העליונה דמספיקא לא מפקינן מיניה:

דלמה להו בכורים נינהו. דשמה לה קנה קרקע וקמעייל חולין לעזרה ודרשינן " בסיפרים כי ירחק ממך המקום וזבחת (דברים יב) בריחוק מקום אתה זובח ואי אתה זובח בקירוב מקום חולין שלך והוא הדין לכל הבאת חולין בעזרה שאסור אי נמי מדרבנן דלמא איכא דחזי ליה דנוהג בהן מנהג חולין כדינן וסבור קדשים הן הואיל ואייתינהו בעזרה ואתי לולוולי בקדשים: דמקדיש להו. על התנאי אי הוו ביכורים שפיר ואי לאו ליקדשו לקנות בהן קרבן: הא בעי מיכלינהו. לכהן ושמא קדושת דמים יש בהן ונהנה מן ההקדש ומעל: ומשני דפריק להו. אחר שהניחם לפני המזבח והניף: וקא מפקע להו מתרומה כו'. ונמצא אוכל טבלים אבל בכורים הרי הן כתרומה דכתיב (דברים יב) תרומת ידך אלו הבכורים וכל שדהו יכול לעשות בכורים כדתנן במסכת בכורים (פ"ב מ"ד). ומשני דמפרים: למאן יהיב ליה. ואין לנו לעשות תקנה לגזול את הלוים: ש מעשר שני נמי. אם שנה ראשונה או שניה של שמיטה הוא דיהיב ליה לכהן דאיהו (3) לא מצי אכיל ליה דלמא בכורים נינהו: מעשר עני נמי. אם שנת שלש היא: מעשר ראשון לכהן. ולא ללוי כדמפרט בכתובות בפרק האשה שנתארמלה [מ.] ומוקי לה לבתר

עד דקנסינהו עזרא ומשמע ליה לר' אלעזר בן עזריה לוים דקרא אף כהנים במשמע דבעשרים וארבעה מקומות נקראו כהנים לוים: ובעי קרייה. והיאך יאכל מהם בלא קרייה: לא מעכבה. כדאמרינן בפ׳ בתרא דמסכת מכותי : כל הראוי לבילה. במנחות בפרק המנחות [קג:] תנן מתנדב אדם מנחה של ששים עשרון ומביא בכלי אחד ואם אמר הרי עלי ששים ואחד מביא ששים בכלי אחד ואחד בכלי אחד ומפרשינן טעמא בגמ' ושסן משום דששים נבללין ביחד יפה בלוג שמן אבל ששים ואחד אי אפשר להבלל ופרכינן וכי לא בלל נמי מאי הוי והתנן [שם יח.] אם לא בלל כשר ומשני א"ר זירא כל הראוי לבילה כגון ששים עשרון אם לא בלל כשר אבל ששים ואחד שאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו כלומר מה שאי אפשר להבלל מעכבת בו דכיון דכתיבי וילק עליה שמן ולוה לבלול דכתיב⁰ בלולה ש"מ שלוה הקב"ה להביא מנחה שיכול לקיים בהן מצות בלילה וכשהוא מביא ששים ואחד מנחה כזו לא צוה להביא והרי הוא כמביא מנחה מן הקטניות דאינה כלום שכל דבר שלוה הקב"ה להביא יש עיכוב בעיקר הבאתו להביא באותו ענין שלוה הכתוב ולא בענין אחר אבל מלות האמורות באותה מלוה כגון תנופה בקרבן בלילה במנחה יש שמעכבין אם גילה הכתוב לשנות עליו ולעכב ויש שאין מעכבין. וגבי בכורים נמי דחזו לקרייה בעינן ואע"ג דאיכא מביאי בכורים שמביאין ולא קורין במסכת בכורים (פ״ה מ״ד) ה״מ כגון גר דמעיקרה כי מייתי ע״מ שלה לקרות מייתי להו וכגון מהחג ועד חנוכה דמביא ואינו קורא כדנפקא לן מקראי בסיפרים אבל הנך בכורים דמייתי להו מספיקא שמא טעונין קרייה מן התורה דשמא קנה קרקע והלכך חזו לקרייה בעינן: בלרן ושיגרן ביד שליח. או שמת שליח בדרך שהשליח עלמו בלרן ומת בחלי הדרך ומינה שליח אחר תחתיו עד לירושלים או שהביאוהו הבעלים עלמן משם ואילך: מביא ואינו קורא. אין הבעלים קורין כדמפרש טעמא: ולקחת והבחת. דכתיב ולקחת מרחשית כל פרי החדמה חשר תביח והאי ולקחת קרא יתירא הוא דמלי למיכתב והבאת מארלך ודרשינן ביה מי שלוקח דהיינו בולר הוא מביא דבעינן הבלירה והבאה (ד) כולה עד לירושלים באדם אחד הלכך היכא דבלרן איהו והשליח הביאן לא הויא לקיחה והבאה באחד אלא בשנים וכן היכא דמית בדרך לא הויא לקיחה וגמר הבאה באחד אבל היכא דבצרן שליח והביאן לירושלים

אז קורין הבעלים דשלוחו של אדם כמותו ויכול לקרות הנה הבאתי וגו'

ומיהו שליח עלמו לא בר קרייה הוא כדתנן במס' בכורים [פ"א מ"ה] שאין יכול

ל) ומנחות מח. וש"נו. ב (מנחת מת. וש"ק,
 ב יבמות פו. ע"ש כתובות כו.
 חולין קלא: גו ("א ר" מאיר,
 חולין פג: קדושין כה.
 חולין פג: מדה סו: מנחות יח: קג: מכות יח: נדרים עג., בוניווי מון בו בדרים רון (דדרים רון ביעין מו:], ז) [דכרים כו],
 נבקדושין מו:], מ) [כלהיב
 כלו], ע) [ל"ל לחר ד"ה מעשר
 כלון, ") [דף ימ:],
 כון ניקרל בן, ל) [שסן, מ) [כי ל) [ויקי מיפן, ל) [לר"א בן יעקב מבא כו בן, ל) [לר"א בן יעקב ועי׳ תוס' מנחות פ: ד"ה וכי], ועי' תוס' מנחות פ: ד"ה וכין, בי מוס' מנחות פ: ד"ה וכין, בי מוס' פסחים סו: ב"ה מביאה ובמנחות כא: ד"ה חולין ודף פ: ד"ה וכי ובזבחים עז. ד"ה וחולין כו' ובחולין קל: ד"ה אי ובחולין כו ובחולין קל: ד"ה אי ובחולים כג. ד"ה אוכלין], ע) ב"ל בביכורים. רש"ש, פ) ב"ל דהכא קאמר. קהילות יעקב,

תורה אור השלם 1 ולַקַחָתַ מֵרָאשִׁית כַּל פָּרִי בְּיָמִים הָהָם וְאָמֶרְתָּ אֵלְיוּ בָּיָמִים הָהָם וְאָמֶרְתָּ אֵלְיוּ הָגַּרְתִּי הַיּוֹם לִייָּ אֱלְהָיִף בִּי בָאתִי אָל הָאֶרִץ אֲשֶׁר בָּאתִי יָּל הָאֶרַץ אֲשֶׁר דברים כו ב-ג

הגהות הב"ח

(ħ) גמ' ר"ל בן עוריהלומר מעשר רלשון לכהןכל"ל ותיבת לף נמחק: יב ם ד"ה מעשר שני וכו' לא מלי אכיל. נ"ב ומימה לי הא איב וכר כח מכי חכיב. כ"ב ועימה לי הא איתא בקדושין דף נד ע"ב וכן בכמה מקומות דר"מ ס"ל דמעשר שני ממוו דר"ת ס"ג דמעשר שני ממון גבוה הוא ואין רשאי לימן בממנה וכאן אי אפשר למרך כמו שממרך בגמרא שם ואין לומר דלוה פרשב"ם דאיהו לא מלי אכיל ואז מודה ר"מ דיכול ליתנו לכהן זה אינו דא"כ ה"ל לגמרא למרץ כך בקדושין דף הנ"ל הא דתנינן נקדושין דף הנ"ל הא דתנינן הפודה מעשר שני שניתן לו במתנה ר"ל כהן שפודה מעשר שני מפירות בכורים שניתן לו במתנה דוה שרי ולמה נכנס בדחוקים וצ"ע וצ"ל דג"כ פודה המעשר שני ואח"כ נותנו לכהן מספק שמא הוא בכורים: (ג) ד"ה כל הראוי וכו׳ דאיכא מביאי ניכורים טובא שמניחין: (ד) ד"ה ולקחת וכוי הבצירה וההבאה עד לירושלים כולה באדם אחד:

מוסף רש"י

יקא מעייל חולין לעזרה. מידי דלא איתעביד ביה טורך גבוה (חולין קלה). מעשר ראשון אף לכהן. דבכ"ד מקומות נקראו כהנים לויים, מלכך אע"ג דמעשר ראשון היכתבא ציה, כהנים מיי נוי כתיכו לים, כאל מחליון קלא.). כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו. דקתני האומר הרי עלי מף עשרונים מציל סין בכלי אחד ואחד בכלי אחר, ימפרש טעמא משום דקים להו לרבנן דששים נבללות בכלי אחד אבל ס"א אינן נבללות יפה, ומותבינן וכי אין נבללות יפה, ומותביק זכי חין נבננות מאי הוי והתנן אם לא בלל כשר, ומשני ר' זירא הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו, דאפילו לא בלל כשר, ושאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו (יבמות קד: וכעי"ז נדרים עג. קדושין כה. מכות יח: חולין פג מנוחת יחו שם קגי ונדה סו:). ומת שליח בדרך. וחזר והכיאן הוא כעלמו, מביא ואינו קורא. ואי

אפשר לומר שהביאו שליח אחר, דאפילו לא מח שליח ראשון אינו קורא, דחנן (בטורים פ"א מ"ה) האשה וטומטום ואנדרוגינוס והשליח מביאין ולא קוראין, שאין יכולים לומר אשר נחחה לי (נכסין מוּה). ששים בלבד בכלי אחד הואיל וראוין לבלול אנ"א פשלא בללן אין כילה מעככת בהן. רשאין ראוין לבילה בילה מעככת בהן. השא האיל הוא בעככת בהן. בהא משים בלבד בכלי אחד הואיל וראוין לקריאה קריאה מעכבת: ומשני דעביד בהו כדר׳ יוסי בר׳ חנינא דפוטרין מן הקריאה דאמר ר׳
יוסי בר׳ חנינא בצרן. לבכורים ושגרן ביד שליח ומת שליח בדרך והביאן שליח אחר מביא ואינו קורא מאי טעמא וכו' והכא ליעבד הכי שישגרן ביד שליח ומת שליח אחר שיקבלן מידו: ואינו קורא מאי טעמא דכתיב

שיש כעין הקרבה כי הכח שיש הגשה חו תנופה למ"די

אי מאבראי לפני ה' כתיב ואי מגואי קא מעייל חולין בעזרה ויש

בהו תנופה אבל דבר שאין עושין בו הקרבה כלל בההוא אין שייך איסור הכנסת חולין בעורה דאל"כ לא ילבש כהן בגדי חול ויכנס בעורה וגם ישראל לא יכנס בעזרה ועוד דקאמר בהקומן רבה (מנחות דף כא: ושם ד"ה חולין) יאכלוה שיאכלו עמה חולין ותרומה כדי שתהא נאכלת על השון דלוי אלא מעשר ראשון דלוי הוא. ואע"ג דדמאי אינו מחייב ליתנו מספק משום דמלי אמר אייתי ראיה דלא מתוקן הוא ושקול אומר רשב"א דלא דמי דהכא אין הכהן מוחזק יותר מן הלוי ושל ישראל ממה נפשך אינם דאם בכורים הם דכהן הם ואם לאו בכורים נינהו א"כ מעשר ראשון הוא והוי דלוי ועוד דמאי דלא הוי אלא ספיקא דרבנן אין לריך לקיים מלות נמינה: דמקדיש להו. תימה לבפ׳ התודה (מנחות דף פ: ושם ד״ה וכי) גבי תודה שנתערבה בתמורה דמשני דלמא לאו תודה היא והוי לחם חולין בעזרה ואמאי לא פריך דלקדיש ליה על תנאי שאם אינה תודה יקדש הלחם לבדק הבית או לדמי נסכים וי"ל דגבי תודה כיון שעשה ארבעים חלות מארבעה מינים מוכחא מילתא טובא שלשם תודה מביאם ולהכי אפי׳ הקדיש על תנאי חשיבי חולין בעזרה כיון שאין דרך לעשות משאר

הקדש מה שעשה מזה אבל הכא

לומר אשר נתתה לי ה' וה"ג בצרן ושלחן ע"י שליח דפטר להו מקרייה והא ליכא למיפרך דמהבאה נמי יפטר שהרי בקרקע קדשו כדתנן במס' בכורים:

מעכבת. כלומר ששים עשרונים בכלי אחד ראוין לבלול בלוג שמן ששים ואחד אין נבללין בכלי אחד ולא בלוג אחד ואם הן

א) ל"ל דמפריש להו: מעשר שני נמי. כיון דדידיה נינהו ומשו"ה מלי יהיב להו לכהן: אלא מעשר ראשון.